

LAKÁST, LAKÁST

Pesten is, Szegeden is!

Esik a hó és betakarja a pesti romokat. Tél lesz, hideg, lassan-lassan keményen koppan a föld. S most, hogy az első hó leesett, arra gondol az ember: a rommálott pesti házak helyén felépülő új épületek látnak-e még valamit az új tél fehéretavából? A hálékta-lanná vált családok széles ablakok mögül, meleg kályhák mellől gyönyörködhetnek-e még a mostani tél hó-csésében? Lesz-e munkák, amely meleg tetőt hűz fűző gyermekek és felnőttek föl, és lesz-e anag, amiből jól lehet rakni az új falakat, s ki lehet feszíteni a meredek tetőket?

S a régekte is hálékta-noknak hoz-e tisztességes lakásokat a népföradalmában megizmosodott emberség és gondoskodás?

Száz építómunkás megy Budapestre

Építő szakemberekkel történt beszélgetés alapján próbálunk felelgetni a kérdésekre. Hogy télen felépülnek-e a rommálott házak, ez csupán a főváros szépségének a kérdése. Talán nem — vagy talán nem mindegyik. Nem is ez a fődolog, hanem az, hogy tisztességes lakásba költözhessen minden hálékta-lan. Lehet, hogy a sürgető helyzetben nem is érünk majd rá újakat építeni. Olcsóbb és gyorsabb megoldásokra van most szükség!

Mindenestre Pestre építő kezek kellenek! Lerombolt falakat, kizsákkadt aítókat, meglyugatott tetőket kell helyrehozni! S a főváros jelenlegi helyzete megvénkből is kéri, követeli a gyakorlati építő-munkásokat.

Mintegy száz szegedi, szentesi, csongrádi és makói építő jelentkezett eddig budapesti munkavállalásra. Szentes egymaga több mint negyven építómunkást küld a bajba jutott fővárosiak megsegítésére.

Ez a száztagú munkáscsoport az építő szakma valamennyi ágából verbuválódott és ez a létszám még nem végleges. Mielőtt elnevezésük és szállásuk biztosítva lesz, útnak indulnak, s utánuik ha kell, s ha lesz mód elfelejtettételeik biztosítására. Újabb és újabb csoportok kívánnak megvénkből Budapestre menni, hogy a hóval belepett romos házakat lakhatóvá varázsolják.

A munkások azt kérdezzék egymástól: lesz-e anyag? Az élenkülő vasúti forgalom, a külföldről érkező szelvények és a munka általános megkezdése erre igen jól felelnek. S a mi népünk, mint most, a történelmi napokban is megmutatta, csodaszámba menő dolgokra képes.

Az ország-híres csongrád-megyei építők pedig szívük minden rezdülésével együtt éreznek országunk baibau-tott dolgozóival.

De nem megy el mindenki...

Itthon is kell a munkáskéz, és itthon is marad építő, mert a súlyos fővárosi lakáshelyzetet nemcsak direkt módon lehet gyógyítani, hanem „masodlagos kezeléssel” a helyi lakáviszonyok generális enyhítésével is.

Jelenleg a tanácsot, a KIK-től és a Tatarozó Vállalatól körülbelül 1 millió 600 ezer forint értékű lakásalakítási megbízást kapott a Csongrád megyei Építőipari Vállalat, s már meg is kezdte az átalakítási munkálatok tervdokumentációjának felülvizsgálását. Most itthon is háttérbe szorult a hosszantartó és ideiglenesen, vagy véglegesen is nélkülözhető építkezések — amilyen a tervezett szegedi (luxus-) vízisporttelep, a SZUE kabinsora, vagy a Szervetrágya Gyűjtő Vállalat építkezése.

Ma egyetlen törvény érvényesülhet az építésben: a szükség. A szegedi új bérházak építése folytatódik — bár előreláthatólag épület-

elemek hiánya miatt bizonyos időre ezt a munkát is le kell majd állítani. Minden erő és anagot az olesón és gyorsan eszközölhető célszerű lakásalakításokra! — ez most a jelszó.

Társadalmi ellenőrzési!

Sokszor kongtak már üresen nagy jelszavak — s ez is csak propaganda-jelszó lenne, ha nem vennék számításba, hogy megvalósítása nem megy könnyen, hogy még ma sem akarják megérteni egyes intézmények és szervek, hogy az irodai kényvelmeskedés ma vétek a hálékta-lanok ellen. De úgy gondoljuk, ezt az ügyet nem is lehet egyedül a feltételezett jóindulatra bízni. Társadalmi ellenőrzés kell — és egy olyan társadalmi képviselő életrehívása, amely szakmai, szociális és humanista szempontokat figyelembe véve el tudja dönteni: melyik szervezet tud őszébb húzódni, vagy lakásokat eredeti rendeltetésének visszatadni?

Ilyen tekintetben egyes vá-lalatok és szervezetek már megtették az első kötelező lépéseket, több helyiséget bocsátottak illetékes szervek rendelkezésére lakás céljaira.

A Magyar Szocialista Munkáspárt ideiglenes szegedi intézőbizottsága három volt MDP-szék-házat már felajánlott lakásoknak, de ezzel az ügyet nem tekintik befejezettnek, újabb határozatokat készít elő egyéb párt-helyiségek megosztására, vagy átadására.

A Vöröskereszt, a DISZ és a járási népfrent-bizottság szintén lemondott korábbi helyiségeiről és a Hazafias Népfrent Városi Bizottságával kötöznék össze, így felszabadul a Dózsa György utcai emeletes épület is. Az egyetemi pártbizottság volt székháza, és az MSZT-székház emeleti részei szintén a lakáshány enyhítésére szolgálnak.

A Csongrád-megyei Építőipari Vállalat szintén példamutató lépéseket tett: a Madách utcában két-három, a Tolbucin sugár-uton két lakásnak alkalmas épületezt adott át, részlegeinek összerolásával.

Ugyanakkor valami nyugtalanítja a cikkíró, mégpedig az, hogy ezek az önkéntes felaján-lások még mindig nagyon szor-ványosak, és csak néhány politikai szervezet részéről hangot-

tak el. Azt váránk ugyanis, hogy minden üzem, intézmény és szervezet felelősségteljesen körülnézzen rezidenciáján és mondjon le azokról a helyiségekről, amelyeket nélkülözni tud, és amelyek lakásnak gyorsan, és kis költséggel átalakíthatók.

S a tanácsot, amely elvben és gyakorlatban komolyan támogatja és szorgalmazza ezt a mozgalmat, azt váránk, hogy szintén hozzon nyilvánosságra olyanféle határozatot, miszerint mondjék helyet ad a volt be-gyűjtési oszly szobáiban vala-milyen rokonszervezetnek, amely esetleg lakásnak felszabadítható épületben székel.

Nyílt kérdést intézünk a Nemzeti Színházhoz: vajon jó helyen van díszletraktára és a díszle-tző részlege a Virág-cukrászda felett?

Az építőkhöz: a Kelemen utcai Építő Klub helyén néhány család kaphatna-e becsületes otthont?

Egylőre csak ezt a két-három lehetőséget exponáljuk, de hamarosan a társadalmi ellenőrzésre és körültekintésre appellálva folytatni fogjuk az ilyen kérdések felvetését, mert semmilyen szempont nem lehet most döntőbb a lakásgazdálkodásban, mint az, hogy az olesón vissza-szereshető helyiségeket gyorsan a hálékta-lanok otthonává varázsoljuk!

Szerény javaslat — dolgozóknak

Lakás kell a DÁV, a MÁV, a Posta, és ki tudja hány egyéb intézmény dolgozóinak is, Hon-nan, miből? A cikkíró azt mon-daná erre a kérdésre, hogy: tárgyilagosan nézzék meg az egyes intézmények dolgozói, hogy hol lehet összébbhúzódni, hogy fontos-e két előszoba az igazgató irodája előtt, hogy mi lesz a szem-lyezeti osztályok helyiségeivel, és tárgyilagosan ezekről a veze-tőséggel.

Végül engedelmet kérünk mindenki, akit a lakáskérdésben igazságosan vagy igazságtalanul érintettünk. Reméljük, hogy felismerik cikkünkben az igaz, szenvedélyes szándékot, és vé-gül igaz emberséggel véget vet-nek az irodai kényvelmeskedés-nek és a helyiségekkel történő okatlan reprezentációnak.

Most esik a hó, eláll, s majd újra esik, hideg lesz. Lakás kell Pesten, Szegeden, minde-nütt!

Dicsőítő levél

A mindennapi élet nagy csatájának a beszerzési gondolatnak, a mindennapi ken-yérért való hajszának is meg voltak a hősei, akik az emberség és a lelkiismeretesség fegyverével vívták a harcot mindannyiunkért.

Nem tudunk így szó nélkül elmenni az áldozatos munka mellett, amelyet a Marx tér sarkán lévő 29. sz. Népbolt dolgozói fejtettek ki a vásárlóközönség érdekében. Meg

vagyunk győződve arról, hogy a közélet más helyein is megállták a helyüket a dolgozók, más helyeken is dolgoztak a munka hősei — de egy ilyen forgalmas, szinte állandóan túlszűfolt üzlet napi forgalmát lebonyolítani közmegelegedésre, a szív és emberszeretettel hangján, nem kis dolog... s ezért mindannyiunk köszönete és meg-becsülése jár.

Dr. Lakatos Emil

Az igaz tanok néhány hamis nagypapja, több csalafinta középpapja és a vihar-vert, a megtépázott nyáj számos tagja konziliumot tartott mifelénk Babilonban, hogy megtanácskozza a föld-nek, a köznek és a nyájnak egyaránt hasznos nyájssaport-irást sürgető kérdéseket.

A kiváltságos nyájnak nőni, erősödni és szaporodni kell, ha felették is előle az igaz tanoktól és a nyájtól el-bírtangolt főpapok az életet... — kezdte a hegyibeszédet az önmagát szónokul kiválasztott egyik hamis nagypap, aki hosszú ideig pirosarcúra hízhatta magát, mert nem le-gelt együtt a sovány fűvön sem a nyájbeliekkel, sem a kívülmaradókkal és a kire-készítettekkel. A hamis nagy-pap láthatóan főpapellenes, bár korábban igen-igen meg-áztatta magát az áldozati füstökben és a mirhafelhőkben; csengettűzött, korholt, áldott és átkozott, ahogy ép-pen kívánta a főpapi áldo-zati bemutató, vagy a felhor-kanó nyáj összeszorulása, ha vihart-jelző szeleket zúgattak az igaz tanokkal és önmagukkal is összekeveredett kívül-maradók és kirekesztettek,

no meg számos nyájbeli is, aki közelről érezte magán a szélzugásokat.

...tehát erősödni kell, ha már vihar volt, bár nél-küle is majd csak meglettünk volna, majd csak egyesbe kerülünk volna — folytatja beszédét fondorkodva a hamis nagypap, majd így fűzi tovább mondandóját:

A mostani idők viharát úgy kell tekinteni, hogy a viharcsinálás nem a nyájbeli-ek lelki fekszi meg, mivel megtévesztette a szeplőtele-neket a báránybőrbe bújt keselyűhad és a sorainkban elburjánzott dinasztikus nagypapiség. Le a nagypapi-sággal! Le vele! — mondja szinte tajtékozva, majd a ha-tás kedvéért néhány másod-percig lehunyja a szemét.

A következő szavak már ismét a nyelve hegyén van-nak, de a »le vele« kimondá-sa után mintha egy kicsit megcsuklana a szónok, mivel népes rokonságát elejétől

Nem csökken a vásárlási láz — Áru bőven van

Férfikalap 2000 forintért

Nyolc-tíz nappal ezelőtt már kezdett alábbhagyni a vásárlási láz. Egyre rövide-bek lettek a sorok az áruház-ek előtt. Már-már meg is szűntek volna, ha újabb sztrájk nem követi az elsőt. A sztrájk már elmúlt, a szegedi üzemekben is indul, mozdul az élet, termelnek. A vásárlási láz azonban még eléggé makacsul tartja magát.

Élelmiszereket ugyan többet nemigen halmoznak az emberek. Látják, nem érde-mes. Ha este letakarítják az élelmiszerüzletek polcát, reggelre ügyes kezek újra megrakják azokat friss áru-val. Most inkább az

ipar-keze

árusító üzleteket rohamozzák a vevők. Vesznek mindent, ami olcsó és ami drága egyaránt. Bútort, rádiót, sző-nyeget, kalapot, ami csak van.

Erről győződünk meg kör-utunkon, melyet szegedi üz-leteiben tettünk. Az Állami Áruházban Dózsa Pál kartárs mondta el, hogy az egyik nagypénzű vevőnek 2 ezer fo-rintért adtak el 20, vagy 25 közöséges kalapot, Mikor megkérdezték tőle, mit akar e rengeteg fejrevalóval, há-nyavetlen felelte: kell kérem. Mi is azt mondjuk, úgy kell

neki. Volt az Állami Áru-házban olyan vevő is, aki

30 kiló mosószappan!

kért, persze ennyit nem ka-pott. Nem azért, mintha nem lett volna, de az áruházi dol-gozók előtt is világos, hogy ma nagyon sok lelkiismeret-len ember spekulál a dolgo-zók bóréré. E 30 kiló szappan árának a kamatját is válo-színű, hogy a munkások fizet-tek volna meg. Szappanból a megfelelő készlet ellenére is egy vevőnek csak két darab mosószappant és két darab piperesszappant szolgálnak ki egyszerre.

Szerdán az üzletek előtt a legtöbb sorbanálló a piacozó parasztságból adódott. Sokan tűzhelyeket, kerékpárokat, rádiókat szerettek volna ven-ni. Tűzhelyből, mint a keres-kedők mondják, pár hét alatt

több fogyo el,

mint máskor egy negyedév alatt. Az Állami Áruház-nak több mint félmillió válo-kerékpárkészlete volt, jelen-leg egy darab sincs. A pótlás nagyobbrészt a szállításon múlik. Edény már szintén se-ho! sincs. Most minden elkel — mondja a Valéria téri Vas-rosi Edénybolt vezetője. Eke, borona, szőlőprés, ami eddig nemigen kellett, most ugyan-csak fogy. A megyében lévő összes eladó vetőgépek gaz-dája került már. A szegedi vasüzletekben szerdán kap-

Segítsük Budapest lakosságát!

Fővárosunk lakossága sok nehéz megpróbáltatást élt át az elmúlt hetekben. A közélő től különösen szükségessé tette, hogy mindazok, akik ezekben az időkben kedvezőbb körülmények között élnek, a le-hetőséghez mérten segítsé- get nyújtsanak számukra. Az egész országban meg-in-dult a dolgozók mozgalm-a, hogy enyhítsék Buda-pest lakosságának jelenle-gi nehézségeit.

Ezért a Szegedi Városi Munkás-Paraszt Tanács végrehajtó bizottsága kü-lön bizottságot szervezett, melynek feladata, hogy a szegedi dolgozók részéről már eddig is kinyilvánított segítés különféle formáit összefogja.

Megkezdjük a ruha- és pénzádományok gyűjtését. A Budapestnek szánt ru-haadományokat a Magyar Vöröskereszt szegedi sze-rvezeténél (Móra Ferenc sétány 7. sz. alatt) minden hétköznap fél 9 és 16 óra között lehet átadni.

Pénzbeli adományok gyűjtésével ugyancsak elő kívánjuk segíteni a főváro-si dolgozók veszteségeinek enyhítését. Kérjük, hogy a vállalatok, hivatalok, in-

tezmények stb. a dolgozók pénzádományait gyűjtésé- ké össze és az összeget a „Vá-rosi Tanács v. b. egészség-ügyi osztálya letéti számla Szeged,” elnevezésű 675 403—623. számú csek-k számlára fizessék be. Ma-gánosok pénzádományaikat a Bérház II. emelet 206 számú szobájában fizethe-tik be. A város területén Budapest megsegítésére semmilyen más módon pénzbeli adományok nem gyűjthetők.

Budapest lakosságának megsegítésénél számítunk a szegedi dolgozók önzetlen áldozatkészségére.

SZEGED VÁROS MUNKÁS-PARASZT TANÁCS VÉGREHAJTÓ BIZOTTSÁGA

— Ismét lesz egyetemi lap. A Szegedi Tudományegyetem Rectori Hivatala a korábban a Szegedi Tudományegyetem és Orvostudományi Egyetem szerkesztésében megjelent „Szegedi Egyetem” cí-mű hetilap újbóli megjelentetésére igényt tart. Az egyetemi újság új elnevezéséről és a szerkesztő-bizottság összetételéről a közél-jőben döntenek.

„A szó is, a kezek is Ézsaué...”

— SZATÍRA —

fogva egytől egyig nagypap-ja emelte a forgandó idő, a szarvának is tapsolva örül- és egyformásított nyájnak a zsirosabb rétek felé való le-sése, no meg a közszerencse, hogy minden nagypap-rokon-sága tömény nyájvezetői rá-termettséget, villámlo észjár-rást szívott magába az idők legelején, azaz a legutolsó társadalmi formációban való nyájterelési vesztédelemben, amikor a mostani hamis nagypapok nem voltak még hamisak és nem váltak ki a nyájból, hanem együtt törték be a főpapnok kövér lege-lőre. A szónok csuklása csu-pán eddig tartott — amíg mindezt végiggoncolta a hall-gatóság, az igaz tanok több csalafinta középpapja és a viharvert, a megtépázott nyáj számos tagja —, majd hangot váltva szólt a viharelőtti felduzzasztott nyájtaboráról, a viharvert érdeméről, a viharba keveredettek felemás mivoltáról, majd a tegnapi-

ság szilajságát példázta ré-hány értetlen és történetiet-len adomába kötve.

A hallgatóság mintha csa-lakoznék, amikor a régi-svá-dájú szónoki hamis nagypap-leül. Az igaz tanok szerinti mai és a holnapi nyájssapo-ritás módozatairól nem tudott meg többet a csalafinta kö-zéppapság és a viharvert nyáj, mint eleddig. Hacsak azt nem, hogy hogyan nem kell ma szónokolni a nyájssapo-ritásról, mivel a nyáj többet tud a vihar igazi okáról, mint a celebráló nagypap.

A nyájbeliek mozgolódnak, többten othagyják a konzil-i-umot, mint akik nem ki-vánnak azonosulni. Az első hozzászóló így tett tehát egy szemmét sem tanult nyájbeli, aki többszörösen hivatkozik a szónok fényes tételeire, s meg-ismétli a jövőbeni kövér rétek reményére gondolva mind-azt, ami az üres hordóból is kikongatható. Végül a nyáj-ból felemelkedik valaki, s

kodták a tavasszal és nyáron használatos mezőgazdasági szerszámokat is.

A Bajcsy-Zsilinszky utcai Bútorcsarnok már szinte kong az ürességtől. Fotelek, más kárpitozott bútorok, csőbúto-rok, mindenféle stílus elkel-tek már. Mint az üzlet veze-tője elmondja, nagyobbrészt falura, tanyára vitték a kár-pitozott bútorokat is, pedig ezek nemigen voltak haszná-latosak eddig a parasztság otthonaiban.

Mint egy nagy folyam, hópölyög most a pénz befelé az áruházak pénztáraiba. A dolgozó parasztságból és min-denki, aki csak teheti, hal-moz mindent, csak egyet nem: a pénzt. Pedig alighanem sok családban

bai lesz ebből

nemsokára, mert áru a leg-több üzletben — különösen textilféleségek — jelenleg is van. Ezután is lesz bőven. Az áruház szerda éjjel ka-pott egy nagy teherautó rako-mány fehérműt, flanelfé-le-ségeit és egyebet. Előbb küldtek 700 pár cipőt. Az áru-ház raktáraiban moccanni sem lehet a rengeteg szebb-nél-sebb árutól. Sok porté-kát küld az Újszegedi Kender és a Ruhagyár. Az eladók persze ügyesen gazdálkodnak a készletekkel. Egy-egy fontos közszükségleti cikkfél-cséből senkinek sem adnak nagyon sokat. Kevésbé fogyós anyagokból viszont mindenki vehet, amennyi csak jólesik. Egyes olcsó finom árú for-galombahozását akkora ter-vezik, amikor a gyárakban a munkások fizetést kapnak, hogy a jó és olcsó holmiból nekik is jusson.

A bútorüzletben is megtud-tuk, hogy több megyei bútor-üzemben máris készülnek az új bútorok. A makói bútor-üzemből pedig — ha nem len-ne még néhány apróbb aka-dály — máris megtölthetnék a külföldi csarnokot.

A Mikszáth Kálmán utcai földművelésszövetkezet új vas-áru boltban hallottuk, hogy igen fogyós anyag lett most egyszerűen a permeterzőgép is, de

so! szőlő!

kellene még ültetni ahhoz, hogy mindegyikkel legyen mit permeterzni, ami még raktáron van.

A nagy vásárlási hullám idején minden elismerésünk a fáradszaktalan kereskedelmi dolgozóké. Közülük sokan nappal az üzletekben dolgo-znak megállás nélkül, éjszaka pedig teherautókra ülnek, s mennek a különböző közele-b-bi, távolabbi áruraktárakba, hogy reggelre, mire az első sorbanálló megjelenik a re-dőny előtt, ismét tömve le-gyenek a polcok.

rögtön azzal kezd, ami a bibliában is meg van írva, csak egy kicsit máskép-pen.

— A szó is, a kezek is Ézsaué, egyiksem Jákobé. Nem is lehetnek azok, amíg nem a legigazabb nyájbeliek lesznek a nyáj és a kívülma-radottak, valamint a kire-kesztettek lelkiismeretei mi-felénk Babilonban is — mondja fennhangon ez a va-laki és arra az egyszerű nyájbelire gondol, aki a vihar kellős közepén nyájterelésre szólított Babilonban a min-den nyájak ősapja — Mózes — mifelénk szobránál, amik-or még a hamis nagypapok sehol se voltak.

— Vezetőnek őt és a hozzá hasonlót kell megtalálni nekünk — mondja ez a va-laki —, hogy Jákobé lehessen a szó is, a kéz is, amely kö-zös akarattal tereli majd ösz-sze a viharvert, a megtépá-zott nyájat a kívülmaradók-kal és a kirekesztettekkel együtt, hogy föl ne jálhassák többé előlük az életet.

LÓDI FERENC